

SISEMINISTEERIUM

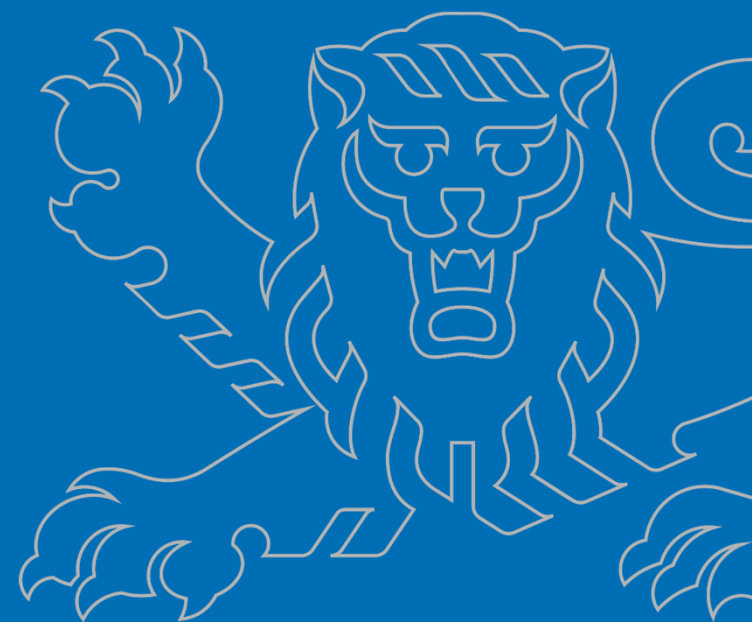
Auditeeriva asutuse tutvustus

AMIF – ISF - BMVI

Mariliis Männik

Sisauditi osakond

06.06.2023

Teemad

- 1 Erinevad kontrollid toetuse kasutamise üle
- 2 Auditeeriva asutuse ülesanded
- 3 Projektauditid ja nendeks valmistumine
- 4 Rikkumised ja tagasinõuded
- 5 Finantskorrektsioonid ja perioodil 2014-2021 auditite käigus tuvastatud puudused

Erinevad kontrollid toetuse kasutamise üle

- **Ex-ante kontrollid:**

- Vastutava asutuse (Siseministeeriumi välisvahendite osakond) läbiviidavad haldus- ja finantskontrollid

- **Ex-post kontrollid:**

- Auditeeriv Asutuse (Siseministeeriumi siseauditi osakond) auditid
- Euroopa Komisjon (DG HOME)
- Euroopa Kontrollikoda

Auditeeriva asutuse ülesanded (1)

Õigusaktid ja auditeeriva asutuse õigused

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikkel 77 (ÜSM)
- 2020-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja **siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus** (ÜSS) § 59
- õigus omada **juurdepääsu** auditeeritava ning tema partneri ülesannete täitmise ja vahendite kasutamisega seotud teabele sh raamatupidamisele

Auditeeriva asutuse ülesanded (2)

- **Auditeerimise strateegia**
  - pikaajaline visioon AA ülesannete ja kohustuste täitmiseks
- **Auditeerimise käsiraamat**
  - auditeerimise metoodika erinevate auditite läbiviimiseks
- **Auditeerimise standardid**
  - rahvusvahelised siseauditeerimise kutsetegevuse standardid (IIA standardid)

Auditeeriva asutuse ülesanded (3)

- **Sõltumatus tagamine:**
  - Sõltumatus vastutava asutuse ülesannetest
  - Sõltumatus toetuse saajatest
  - Sõltumatus deklaratsiooni allkirjastamine
  - Siseaudiitorite eetikakoodeks

Auditeeriva asutuse ülesanded (4)

- **Peamised tegevused:**
  - Juhtimis- ja kontrollisüsteemide auditid
  - Projektiauditid
  - Sertifitseeritud kulude aastaaruande auditid
  - Auditeerimise aastaaruanne
  - Auditeeriva asutuse arvamus

Projektiauditid ja nendeks valmistumine (1)

- Projektide valimine tööplaani
- Audititest teavitamine
- Auditi läbiviimise protsess
- Auditi aruanne
- Soovituste rakendamise seire

Projektiauditid ja nendeks valmistumine (2)

- Auditi võimaldamise kohustus
- Kogu projekti dokumentatsiooni valmis seadmine
- Abiks juhend toetuse taotlejale ja toetusleping sh abikõlblikkuse reeglid, milles on toodud kõik kontrollitavad nõuded toetuse saajale
- Toimingud Siseministeeriumis ja kohapealsed auditi toimingud

Projektiauditid ja nendeks valmistumine (3)

- **Auditi toimingute käigus kontrollitakse:**
  - Toetuse eesmärgipärane kasutamine
  - Kulude abikõlblikkus (sh põhjendatus ja mõistlikkus, kulude tegemine abikõlblikkuse perioodil, topelfinantseerimise puudumine jne)
  - Kulusid tõendavate dokumentide ja väljamakseid tõendavate dokumentide olemasolu ja korrektsus
  - Toetuse kasutamisel tehtud otsuseid ja tehinguid tõendav dokumentatsioon
  - Toetuse saaja projekti raamatupidamise korrektsus
  - Hangete teostamise korrektsus ja seaduspärasus

Rikkumised ja tagasinõuded

- Kui auditi tulemusena selgub, et toetuse andmise tingimused ei ole täidetud, võib see tuua kaasa toetuse tagasinõudmise.
- Rikkumine – EL-i või riigisisese õigusakti mistahes sätte rikkumine toetuse saaja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või võib kahjustada EL-i üldeelarvet põhjendamatu kulu tõttu.

Finantskorrektsioonid

- **Kulu loetakse põhjendatuks**, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimuste õigusaktis ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning see tekib taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimustes nimetatud toetatavate tegevuste käigus.
- **Mitteabikõlblik kulu** → 100% finantskorrektsioon tegevustele eraldatud toetusest.
- Kui **puuduse rahalise mõju suurust ei ole otseselt võimalik hinnata**, tehakse sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10 või 25 % finantskorrektsioon.

Finantskorrektsioonid 5-25%

- Taotluste või pakkumuste esitamise tähtaega on muudetud, kuid sellekohast muudatust ei ole kõikidele huvitatud isikutele, taotlejatele või pakkujatele avaldatud (5-10%);
- riigihanke eset ei ole piisava täpsusega kirjeldatud (5-10%);
- hankemenetluse korraldamisel on jäetud liiga vähe aega riigihanke alusdokumentide väljastamiseks on (5-25%).

Finantskorrektsioonid 25% (1)

- Hanketeadet ei ole registris avaldatud;
- pakkuja kvalifitseerimiseks, pakkumuse vastavaks tunnistamiseks või pakkumuse hindamiseks on riigihanke alusdokumentides nimetatud kriteerium, mis on vastuolus RHS-iga;
- kvalifitseerimise tingimused ei ole vastavad ja proportsionaalsed riigihanke esemega;
- tehniline kirjeldus välistab või piirab põhjendamatult konkurentsi või tekitab ebavõrdset kohtlemist;
- ei ole järgitud kvalifitseerimise tingimusi ning kvalifitseeritud on pakkuja, kes ei vasta kehtivatele kvalifitseerimise tingimustele või jäeti kvalifitseerimata pakkuja, kes vastas kehtivatele kvalifitseerimise tingimustele;
- kvalifitseerimise tingimusi on kasutatud vastavaks tunnistamise tingimustena;

Finantskorrektsioonid 25% (2)

- ei ole järgitud vastavaks tunnistamise või hindamise kriteeriume ning edukaks on tunnistatud pakkuja, kes ei vastanud kehtivatele tingimustele või jäeti edukaks tunnistamata pakkuja, kes vastas kehtivatele tingimustele;
- puudub või ebapiisav pakkumuste hindamise kontrolljälg, et kindlaks teha tulemuse õiguspärasus;
- pärast pakkumuste esitamise tähtaja saabumist on pakkujal võimaldatud muuta pakkumust;
- avatud või piiratud hankemenetluses on peetud läbirääkimisi;
- hankija ei ole hankemenetluse korraldamisel teavitanud riigihanke alusdokumentide muutmisest kõiki huvitatud ettevõtjaid, pakkujaid või taotlejaid.

Perioodil 2014-2020 siseturvalisuspoliitika fondide auditite käigus tuvastatud rikkumised (1)

- Tööjõukulused ei ole arvestatud proportsionaalselt projekti heaks töötatud ajaga;
- hüvitatud on tööjõukulused, mis ei ole raamatupidamises kajastatud ega vastavuses projekti toetuse abikõlblikkuse reeglitega;
- koolitajaga seotud kulud ei ole kontrollitavad ega ole tõendatud raamatupidamise algdokumentidega;
- koolitajaga seotud transpordi ja majutuskulud ei ole põhjendatud;
- koolituse ruumide ja toitlustusekulud ei ole jaotatud proportsionaalselt; vastavalt koolitusel osalejate kodakondsusele;
- hüvitatud on sõidu- ja lähetuskulused, mis ei ole vastavuses projekti toetuse abikõlblikkuse reeglitega.

Perioodil 2014-2020 siseturvalisuspoliitika fondide auditite käigus tuvastatud rikkumised (2)

- projekti abikõlblike kuludena on kajastatud asutuse siseseid tellimusi tehnika, seadmete, tööjõu ja transporditeenuse tellimiseks;
- rikutud on riigihangete seadust, seades ebaproportsionaalselt kõrge kvalifitseerimistingimuse;
- rikutud on riigihangete seadust, sõlmides hankelepingu muudatuse ,millega muutis ostetavate objektide lubatud maksimaalset kaalu;
- riigihankes on seatud piiravad kvalifitseerimistingimused meeskonnaliikmete kutsekvalifikatsioonile, s.t ilma märketa „või sellega samaväärne“;
- rikutud on riigihangete seadust, muutes hankelepingus sätestatud maksetingimusi hilisema kokkuleppega.

Näited EL toetuste puhul laiemalt

- EL ajab hangete osas suhteliselt ranget poliitikat
- Toetuse saajatele soovitus hankereegleid täita piinliku täpsusega.
- Hoolas hankija mõtleb kõige peale.
- Mittehankija on kohustatud järgima RHS-i üldpõhimõtteid ehk § 3.

SISEMINISTEERIUM

Tänan!

Mariliis Männik

Siseauditi osakond

Mariliis.männik@siseministeerium.ee, 5625 4654

